

Príhovor riaditeľa

Priatelia, kolegovia,

rok 2016 bol pre nás najmä rokom zmien. Už od svojho vzniku je CENAA organizáciou, ktorá realizuje aktivity v takmer 20-ich štátoch a má partnerov na štyroch kontinentoch. Plejáda našich aktivít siaha od výskumu, cez organizáciu expertných, vzdelávacích a tréningových podujatí, publikačnú činnosť až po tranzičné projekty. Takmer všetky projekty a aktivity sú realizované v rámci medzinárodnej spolupráce so zahraničnými partnermi, či už z Vyšehradskej skupiny alebo ďalších regiónov (Afganistan, Južný Kaukaz, Balkán, Východná Európa, USA).

Počas trinásteho roku našej existencie sme usporiadali hneď niekoľko výnimočných podujatí. Roku 2016 sme začali usporiadaním 5-dňového tréningu pre expertov z Ukrajiny, ktorý sa venoval téme „Ako vytvoriť bezpečnostnú stratégiu a strategické dokumenty“. Tréning sme usporiadali s podporou Medzinárodného visegrádskeho fondu (IVF) a kanadskej vlády. Na tento projekt sme nadviazali druhým tréningom, ktorý sa konal tiež na Ukrajine a bol venovaný téme strategickej komunikácie a verejnej diplomacie.

V roku 2016 sme vydali aj publikácie zamerané na reformu bezpečnostného sektora a budúcnosti Európskej bezpečnosti. Konkrétne ide o publikácie *Ukraine, Central Europe and the Future of European Security*, *Security Sector Reform: Handbook* a *Security Sector Reform – Global Case Studies*. Ako je už zvykom, v priebehu roka 2016 sme pokračovali aj vo vydávaní tzv. *Policy Papers*, ktoré sa už tradične venujú problematike zahraničnej a bezpečnostnej politiky.

Drahí priatelia, toto bol len stručný prehľad našich najväčších aktivít za posledný rok. Verím, že vďaka kvalite nášho tímu a spolupráci so slovenskými a zahraničnými partnermi sa nám podarí udržať túto dynamiku aj v budúcnosti, a to nielen pri pokračovaní v našich tradičných projektoch, ale aj pri naštartovaní nových.

Tomáš Čížik
Riaditeľ

Vybrané projekty v roku 2016

- ❖ NATO výskumný seminar – Skúsenosti malých štátov získané vyslaním jednotiek do zahraničných operácií
- ❖ Reforma bezpečnostného sektora - Ukrajina
- ❖ Publikačná činnosť
- ❖ Vzdelávanie mladých ľudí
- ❖ Ostatné publikácie
- ❖ CENAA v médiách v roku 2015

NATO výskumný seminár

V roku 2014 CENAA rozbehla v spolupráci s NATO Science for Peace výskumný projekt s názvom „Skúsenosti získané malými štátmi vyslaním vojakov do zahraničných operácií“. Výskum je financovaný programom NATO Science for Peace. Cieľom projektu je zistiť, aké skúsenosti nadobudli malé štáty

vyslaním ich vojakov do zahraničných operácií. Výskum bude pozostávať z troch odborných seminárov a záverečnej publikácie. Prvý seminár sa uskutočnil v dňoch 14.-15. októbra 2014 v Historickej budove Národnej Rady Slovenskej republiky v Salóniku Ľudovíta Štúra. Semináru sa zúčastnilo 34 odborníkov z 10 rôznych krajín sveta, medzi ktorými boli napríklad

Spojené štáty americké, Gruzínsko, Maďarsko, Poľsko, Čierna Hora, Mongolsko, Grécko, Česká republika a Slovensko.

V poradí druhý seminár sa uskutočnil v Tbilisi v termíne 26. – 27. októbra 2015. Seminára sa zúčastnilo 30 expertov z ministerstiev obrany a zahraničných vecí, nezávislí experti, velitelia vojsk NATO a zástupcovia akademickej obce.

V roku 2016 sme v rámci toho projektu pripravili publikáciu *Lessons Learned From Small Countries Committing Troops to Operation Abroad*, v ktorej sa autori venujú zhrnutiu všetkých poznatkov z jednotlivých seminárov a taktiež odporúčaniam „malé štáty“. Do publikácie prispeli experti z Mongolska, Holandska, Poľska, Spojených štátov a Slovenska.

Reforma bezpečnostného sektora – Ukrajina

V rámci projektu „Reforma bezpečnostného sektora – Ukrajina“ sa uskutočnili 2 tréningy pre zástupcov

dokumenty“.

Druhý 5-dňový tréning sa uskutočnil taktiež v Kyjeve a bol venovaný téme „strategickej komunikácie a verejnej diplomacie“. Obidva tréningy boli pozitívne hodnotené najmä zo strany účastníkov z mimovládneho sektora, ktorí získali reálne skúsenosti s vytváraním strategických dokumentov.

V rámci tohto projektu sme pripravili publikáciu „Security Sector Reform – Global Case Studies“, do ktorej prispeli svojimi článkami experti zo Slovenska, Srbska, Ukrajiny a Gruzínska.

V neposlednom rade v rámci tohto projektu vznikol aj unikátny projekt on-line vzdelávania, tzv. E-learning, ktorý je určený pre mladých odborníkov z oblasti medzinárodných vzťahov a zahraničnej a bezpečnostnej politiky. V rámci on-line prednášok bola študentom priblížená problematika bezpečnostných štúdií. Projekt pozostáva z jedenástich odborných prednášok, v ktorých sa odborníci zamerali na širokú škálu tém. Ako príklad môžeme uviesť prednášku na tému Severoatlantickej aliance, vojny a mieru, úvod do bezpečnostných štúdií, medzinárodné organizácie, reforma bezpečnostného sektora a kyber bezpečnosť.

Projekt „Reforma bezpečnostného sektora – Ukrajina“ bol podporený Medzinárodným visehradským fondom a kanadskou vládou.

Medzi kľúčové aktivity v rámci projektu patrí Juhokaukazské bezpečnostné fórum, ktoré každoročne organizuje CENAA v

spolupráci s Gruzínskou nadáciou pre strategické štúdiá a

medzinárodné vzťahy (GFSIS). Fórum sa uskutočnilo po tretíkrát v gruzínskom hlavnom meste Tbilisi v dňoch 26.-27. októbra 2015.

Jedinečná medzinárodná akcia sa stala najväčšou konferenciou zameranou na medzinárodné vzťahy a bezpečnosť na Južnom Kaukaze. Podujatia sa pravidelne zúčastňujú vysokopostavení

mimovládnych organizácií a regionálnych expertov z Ukrajiny. Tréningy prebehli v januári a februári 2016, za účasti cca 30 účastníkov. Prvý 5-dňový tréning sa uskutočnil v Kyjeve a bol venovaný téme Reforme bezpečnostného sektora, konkrétne bol tréning zameraný na tému „Ako vytvárať bezpečnostnú stratégiu a strategické

politici, predstavitelia ministerstiev, experti, akademici a zástupcovia médií z viac ako 20-ich krajín. Popri tradične vysokej účasti z regiónu sa tohtoročného fóra okrem iných zúčastnili aj štátni tajomníci z Ministerstiev zahraničných vecí krajín Vyšehradskej skupiny, zástupcovia náčelníkov generálneho štábu Ozbrojených síl SR a Gruzínska a ďalší. Tento rok bola konferencia organizovaná v spolupráci s gruzínskym Ministerstvom obrany. Táto spolupráca nám umožnila prilákať ešte väčšiu pozornosť regionálnych médií, expertov a akademikov. Na konferenciu vystúpili poprední predstavitelia EÚ a NATO, ministri obrany a európskej a euroatlantickej integrácie, veľvyslanci pri NATO a mnoho expertov z takmer celého sveta. Konferencia bola rozdelená do siedmich panelov a otvorili ju Róbert Ondrejcsák, riaditeľ CENAA, Kakha Gogolashvili, riaditeľ GFSIS a Tinatin Khidasheli, ministerka obrany Gruzínska. Po otváracích príhovoroch sa účastníkom konferencie prihovoriť gruzínsky premiér – Irakli Garibashvili.

Prvý panel konferencie bol venovaný Gruzínsku ako ašpiranta na členstvo v NATO. Gruzínsko dlhodobo reformuje svoje štruktúry a prispôsobuje sa štandardom Severoatlantickej Aliancie. Taktiež dlhodobo a významne prispieva do zahraničných operácií. Prekážkou jeho vstupu je však územie Južného Osetska a Abchádzka, ktoré v roku 2008 obsadila ruská armáda. Ďalšou prekážkou vstupu do NATO je neschopnosť ubrániť územie Gruzínska v prípade ruského útoku.

V prvom paneli vystúpili Tinatin Khidasheli (ministerka obrany), David Bakradze (štátny tajomník ministerstva európskej a euroatlantickej integrácie), James Appathurai, Lauri Lepik a Kestutis Jankauskas. Diskusiu moderoval Mikheil Darchiashvili.

Druhý panel konferencie bol venovaný informačnej vojne a jej strategickým dôsledkom pre členské a partnerské krajiny NATO a EÚ. Rečníci sa zhodli na tom, že informačná vojna je schopná pôsobiť bez obmedzenia hraníc a môže vážne ohroziť spoluprácu štátov v rámci politických a vojenských zoskupení, ale taktiež môžu narušiť dôveru občanov voči štátu. V druhom paneli sa účastníkom konferencie prihovoriť Levan Dolidze, Liudas Zdanavičius, Taras Mykhailniuk, Giorgi Badridze a Arkady Moshes. Diskusiu moderoval Mirek Tóda.

Prvý deň tretieho ročníka Juhokaukazského fóra ukončil panel číslo 3, ktorý bol venovaný blížiacemu sa Summitu NATO vo Varšave. Pozvanie do panelu prijali Nodar Kharshiladze, Grygory Perepelytsia, Marijus Velička, Alexandre Maisuradze a Daniel Ionita (štátny tajomník rumunského ministerstva zahraničných vecí). Panel moderoval Peter Bátor z Kancelárie prezidenta Slovenskej republiky.

Prvý deň konferencie sa uskutočnila aj Gala večera za účasti všetkých speakrov a významných účastníkov konferencie.

Druhý deň konferencie sa začal panelom č. 4 – Hybridná vojna a jej dôsledky pre NATO a jej partnerov. Hybridná vojna predstavuje jednu z najväčších hrozieb pre Európu. Hybridná vojna využíva v boji

nepriamu taktiku a slabiny nepriateľa preto je dôležité nájsť adekvátne spôsobilosti a prijať adekvátne rozhodnutia, aby štáty NATO dokázali eliminovať túto hrozbu a dokázali predchádzať jej následkom. Pozvanie do panelu prijali Omar Begoidze (zástupca náčelníka generálneho štábu Gruzínska), Ivan Jestřáb, Ariel Cohen, Brigádny generál Matt Brand a Ricahrd Weitz. Diskusiu

moderoval James C. O'Brien.

Piaty panel konferencie bol venovaný regiónu Čierneho mora. Do diskusie prispeli Tornike Sharashenidze, Hanna Shelest, Richard Giragosian, Sergey Utkin, Iulian Chifu, Luke Coffey a Kamal Maliki. Diskusiu moderoval Michael Cecire.

V šiestom paneli sa rečníci venovali regiónu Blízkeho Východu, konkrétne hrozbe Islamského štátu. Pozvanie do panelu prijali Mate Szalai, Cuneyt Gurer, David Chochua and Josip Brkic. Panel moderoval Tengiz Pkhладze. Islamskému štátu sa za posledný rok podarilo získať veľké územia v Sýrii a Iraku a podarilo sa mu zorganizovať množstvo teroristických útokov. Navyše Islamský štát je taktiež veľmi aktívny v oblasti sociálnych médií a internetu.

Posledný panel konferencie bol venovaný kríze na Ukrajine a výzve pre európsku bezpečnostnú architektúru. Vojenská aktivita Ruska na Ukrajine a anexia Krymu prekvapila celú Európu. Rusko ukázalo, že ho ďalej nemožno považovať za partnera, čo má výrazný vplyv na doterajšiu spoluprácu členských štátov EU a NATO a Ruska. Problému sa venovali Oleksander Lytvynenko, Aurel Fondos, Roman Jakic, Andreas Peschke, Lincoln Mitchel a Róbert Ondrejcsák. Posledný panel konferencie moderoval Brooks Tigner. Konferencie sa zúčastnilo vyše 400 ľudí, prevažne z regiónu Južného Kaukazu. Široké zastúpenie mali aj médiá a experti zo celého sveta.

Vzdelávanie mladých ľudí

V CENAA považujeme vzdelávanie mladých ľudí za veľmi dôležitú súčasť našej práce. Mladí ľudia budú onedlho tvoriť jadro našej spoločnosti a malo by byť v záujme každého, aby títo mladí ľudia boli vzdelaní, mali schopnosť kriticky uvažovať a pri svojich rozhodnutiach mysleli v dlhodobom horizonte. Z našich

skúseností vieme, že súčasný školský systém neponúka možnosti rozvoja kritického myslenia, skôr núti študentov memorovať. Nehovoriac o nedostatku a neaktuálnosti učebníc. Preto sme sa rozhodli spojiť sily aj s ostatnými neziskovými organizáciami, strednými školami a univerzitami na Slovensku a spolupracujeme pri výchove a vzdelávaní mladých ľudí. Toto vzdelávanie má široký záber, venujeme sa v ňom histórii, Európskej únii, Severoatlantickej aliancii,

informačnej vojne, rozvoju kritického myslenia, a podobne. V spolupráci s Univerzitou Cyrila a Metoda v Trnave pracujeme na príprave predmetu „Mediálna vzdelanosť“, ktorý má za úlohu naučiť študentov vysokej školy rozoznávať medzi pravdivými a zavádzajúcimi informáciami, naučiť ich ako pracujú médiá, čo sú to hoaxy, používať relevantné zdroje a rozlišovať medzi zdrojmi, ktoré majú dezinformačný charakter.

Publikačná činnosť

CENAA v roku 2016 vydala v rámci svojej publikačnej činnosti nasledujúce publikácie, ktoré sú súčasťou viacerých jej projektov:

Ondrejcsák, Róbert – Perepelytsia, Grygoryi . **Ukraine, Central Europe and the Future of European Security.** Centrum pre európske a severoatlantické vzťahy (CENAA). Bratislava, 2016.

Ondrejcsák, Róbert. **Security Sector Reform – Handbook.** Centrum pre európske a severoatlantické vzťahy (CENAA). Bratislava, 2016.

Ondrejcsák, Róbert. **Security Sector Reform – Global Case Studies.** Centrum pre európske a severoatlantické vzťahy (CENAA). Bratislava, 2016.

Ostatné publikácie

CENAA aj v roku 2016 pokračovala vo vydávaní analýz v rámci svojich menších publikačných platforiem, a to Analýzy na aktuálne dianie, edície PolicyPapers a Newsletters, ktorý bol s mesačnou periodicitou vydávaný v oblasti Euro-atlantickej bezpečnosti.

PolicyPapers vychádzajú s nepravidelnou periodicitou a sledujú aktuálny vývoj v rozličných sférach medzinárodných vzťahov a bezpečnosti. Zároveň je tento formát využívaný ako súbežná aktivita prípravy rôznych konferencií CENAA na generovanie diskusie počas konferencie, a na poskytnutie hlbšej analýzy programových bodov. Policypapers sú publikované podľa témy v anglickom alebo slovenskom jazyku.

Zoznam **PolicyPapers** za rok 2016:

- ❖ Čížik, Tomáš – Information Warfare – Europe's New Security Threat
- ❖ Haršányová, Radoslava a Hrušovský, Marek – Current Trends in Jihadist On-line Magazines
- ❖ Žúborová Viera – Central Europe on the Road to Illiberalism

CENAA v médiách v roku 2016

7. marec 2016 – TA3 – Ondrejcsák – Námorná misia NATO v Egejskom mori

23. marec 2016 – SME – Útoky v Európe ani v USA nesúvisia s utečencami

31. marec 2016 – TA3 – Ondrejcsák – Vojenská brigáda US vo východnej Európe

6. jún 2016 – TA3 – Čížik – Napäté vzťahy medzi Nemeckom a Ruskom

16. november 2016 – TA3 – Čížik – Hodnotenie pôsobenia Baracka Obamu v úrade prezidenta

FINANČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2016

Celkové príjmy: 86 246,42 EUR

Celkové náklady: 77 349,24 EUR

z toho:

- realizácia projektov: 72 998,41 EUR čo tvorí 94,38 % z celkových nákladov
- správa fondu: 4 350,83 EUR čo tvorí 5,62 % z celkových nákladov

Rozpis nákladov na správu fondu (EUR)

Kancelárske potreby	17,22
Prevádzková réžia	360,25
Poštovné	11,65
Notárske poplatky	136,60
Bankové poplatky	312,35
Správa webových stránok, inzercia, reklama	69,36
Cestovné, daň MV	1 198,50
Účtovnícke a audítorské služby	2 245
Spolu	4 350,83

Prehľad príjmov podľa zdrojov a ich pôvodu (EUR)

Bruxelles / NATO	9 968, 02
IVF	15 954,00
Bruxelles / NATO ESC	49 000,00
SAMRS	1 892,87
F-VP	12 580,00
EFS	- 2 149,97
MZV	-1 000,00
úroky pripísané v banke	1,50
SPOLU	86 246,42

Kontakty:

Centrum pre európske a severoatlantické vzťahy, CENAA n.f., Mariánske námestie 31, 010 01 Žilina

Pobočka: Tolstého 9, 811 06 Bratislava

www.cenaa.org

